

Як відомо, корупція є однією із самих небезпечних погроз правам людини, демократії, правопорядку, чесності і соціальній справедливості, вона перешкоджає економічному розвитку і загрожує належному і справедливому функціонуванню держав, має негативні фінансові наслідки для громадян, компаній і держав, а також для міжнародних установ.

Сьогодні в нашій державі здійснюється ряд мір у сфері попередження і протидії корупції, велика частина з яких як і в інших країнах Європи спрямована на запобігання корупції.

Одним з основних напрямків у сфері запобігання корупції є виявлення корупційних ризиків, що можуть виникнути в діяльності державних службовців, а також усунення умов і причин виникнення цих ризиків.

Зазначені корупційні ризики постійно досліджуються ученими і громадськими організаціями в різних сферах державного керування.

При цьому, по поширеності корупційні ризики в діяльності державних службовців можна розташувати в наступному порядку:

- недоброчесність державних службовців;
- виникнення конфлікту інтересів;
- безконтрольність з боку керівництва;

- наявність дискреційних повноважень.

1. Недоброчесність державних службовців

Варто звернути увагу на те, що перше місце серед корупційних ризиків не випадково займає нечесних поводження державних службовців.

Морально-психологічні аспекти і соціально-правові фактори мають досить великий вплив на сумлінність державних службовців при виконанні ними посадових обов'язків, оскільки державний службовець завжди приймає рішення, у першу чергу, на підставі власного досвіду, психологічного відношення до виконуваної роботи, а також виходячи з особистих переконань і персонального соціально-матеріального положення. Тому, при підборі осіб на посаду державного службовця одним з вагомих критеріїв є, зокрема, така моральна риса, як чеснота (чесність, моральність, добропорядність).

2. Виникнення конфлікту інтересів

Ще одним з не менш істотних корупційних ризиків є виникнення конфлікту інтересів, тобто наявність реальних або таких, що представляються реальними протиріччя між приватними інтересами особи і його службових повноважень, що можуть уплинути на

об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а також на здійснення або не здійснення дій при виконанні наданих йому службових повноважень. Державні службовці повинні знати основні принципи і норми, якими вони повинні керуватися в повсякденній роботі, і границі припустимого поведження.

Цього можна досягти шляхом постійного інформування їх про зазначені етичні норми і принципи державної служби. Зокрема, це кодекс добропорядного поведження, що дозволяє досягти єдиного розуміння зазначених принципів і норм як на всіх рівнях державного керування, так і в більш широких колах суспільства.

Крім того, етичні норми повинні бути відбиті в правовій системі, що є основою для доказу мінімальних обов'язкових норм і принципів поведження до кожного державного службовця. Закони і нормативні акти можуть і повинні створювати основу для здійснення керівництва, розслідування, дисциплінарні міри і судове переслідування.

Державні службовці повинні знати свої права й обов'язки при виявленні ними фактичних або можливих правопорушень у сфері державної служби. З цією метою для таких ситуацій повинні бути передбачені чіткі правила і процедури, яких повинні дотримувати державні що служать і посадові особи, і офіційно затверджена ієрархія відповідальності. Державні службовці також повинні знати, який захист їм надаватися у випадку виявлення ними таких правопорушень.

Керівники повинні демонструвати і заохочувати етичне поведження шляхом створення адекватних умов роботи, надання діючої оцінки показників роботи.

Умови державної служби і робота з кадрами також повинні заохочувати етичне поведження (умови прийому на роботу, перспективи просування по службі, можливості підвищення кваліфікації, адекватна оплата праці і політика в сфері роботи з кадрами).

Відповідно до вимог Модельного кодексу державні службовці під час виконання службових обов'язків повинні:

- сумлінно виконувати свої службові обов'язки, виявляти ініціативу і творчі здібності, постійно підвищувати професійну кваліфікацію й удосконалювати організацію своєї роботи;

- виконувати свої посадові обов'язки чесно, неупереджено, не надавати яких-небудь переваг і не виявляти прихильності окремих фізичних і юридичних осіб, політичних партій, рішуче виступати проти антидержавних проявів і сил, що загрожують порядкові в суспільстві або безпеці громадян;

- сумлінно виконувати свої посадові обов'язки, дотримувати високої культури спілкування, шанобливо відноситися до громадян, керівникам і співробітникам, інших осіб, з якими в нього виникають відносини при виконанні своїх посадових обов'язків;

- не допускати дій і вчинків, що можуть зашкодити інтересам суспільства і держави або негативно вплинути на його репутацію.

3. Безконтрольність з боку керівництва

Відповідно до Загальних правил, обов'язкової складової для врегулювання конфлікту інтересів є саме контроль з боку керівництва.

У свою чергу, відсутність контролю (безконтрольність) є корупційним ризиком. Слід зазначити, що внаслідок безконтрольності можуть виникнути й інші корупційні ризики: конфлікт інтересів, недоброчесність державних службовців.

Корупційні ризики в діяльності державних службовців

Автор: odmin

15.01.2014 09:25 - Обновлено 15.01.2014 09:27

Тому, з метою недопущення (запобігання) виникнення такого корупційного ризику, як безконтрольність з боку керівництва, саме безпосереднім керівництвом контроль повинний здійснюватися:

- систематично, тобто нести регулярний характер, або постійно;

- усебічно, тобто найбільше охоплювати всі питання і напрямки роботи;

- шляхом перевірки не тільки тих службовців, що мають слабкі результати роботи, але і гарні результати, що мають;

- об'єктивно, тобто виключати упередженість;

- гласно, тобто результати контролю повинні бути відомі тим особам, що підлягають контролю;

- результативно (дієво), тобто в залежності від результатів контролю повинні прийматися відповідні міри.

Також, для запобігання виникнення цього ризику необхідно такий обов'язковий захід, як надання безпосереднім керівництвом державним службовцем практичної допомоги в реалізації поставлених задач.

У кращому випадку контроль з боку керівництва повинний містити всі перераховані категорії, у результаті чого будуть усунуті умови для виникнення корупційних ризиків.

4. Наявність дискреційних повноважень.

У переліку корупційних ризиків є наявність дискреційних повноважень, оскільки саме наявність можливості діяти за своїм розсудом створює умови для здійснення корупційних правопорушень.

Дискреційні повноваження мають ряд загальних ознак, а саме:

- дозволяють органів (особі, уповноваженому на виконання функцій держави) по власному розсуді оцінювати юридичний факт (фактичний склад), у результаті чого можуть виникати, змінюватися або припинятися правовідносини

- дозволяють за своїм розсудом вибирати одну з декількох запропонованих у проєкті нормативно-правового акта форм реагування на даний юридичний факт;

- надають можливість органів (особі, уповноваженому на виконання функцій держави) за своїм розсудом вибирати мері публічно-правового впливу у відношенні фізичних і юридичних осіб, його вид, розмір, спосіб реалізації;

- дозволяють органів (особі, уповноваженому на виконання функцій держави) вибрати форму реалізації своїх повноважень - видання нормативного або індивідуально-правового акта, здійснення (стримування від здійснення) адміністративного впливу;

- наділяють орган (особа, уповноважена на виконання функцій держави) правом цілком або частково визначати порядок здійснення юридично значимих дій, у тому числі

термін і послідовність їхнього здійснення;

- надають можливість органам (особі, уповноваженому на виконання функцій держави) за своїм розсудом визначати спосіб виконання управлінського рішення підлеглим особам, іншим органам державної влади і місцевого самоврядування, установлювати терміни і процедури виконання.

Перший заступник начальника управління Пенсійного фонду України в м.Ізмаїлі та Ізмаїльському районі Грамма Г.О.